

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
«13» 12 2025ел

КАРАР
№ 341

«2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләренә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру максатларында Балтач район башкарма комитеты карар бирә:

1. «2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасын кушымта нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының финанс-бюджет палатасына чираттагы финанс елына жирле бюджетны формалаштырганда «2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасын гамәлгә ашыру өчен финанс чаралары бүлеп бирүне тәкъдим итәргә.

3. Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының «2021 - 2025 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында балаларга һәм яшьләргә патриотик тәрбия бирү» муниципаль программасын раслау турында» 2020 елның 11 декабрендәге 355 номерлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

4. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырып чыгарырга һәм Балтач муниципаль районының рәсми сайтында (<http://baltasi.tatarstan.ru>) халыкка чыгарырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Балтач район башкарма комитеты җитәкчесе урынбасарына (социаль мәсьәләләр буенча) йөкләргә.

Житәкче

А. Ф. Хәйретдинов

**«2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл
яшьләре» муниципаль программасы**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программа исеме	«2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасы (алга таба Программа)
Муниципаль заказчы	Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге
Программаның төп чараларын башкаручылар	Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының мәдәният бүлеге Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының «Мәгариф идарәсе» МКУ Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының Балтач муниципаль районындагы бүлеге «Татарстан Республикасы Балтач районы Халыкны эш белән тәмин итү үзәге» ДКУ(киләшү буенча) Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының икътисад һәм фаразлау бүлеге; Россия Эчке эшләр министрлыгының Балтач районы буенча бүлеге (киләшү буенча); Балтач муниципаль районында авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (киләшү буенча); «Арча агросәнәгать һөнәри көллияте» дәүләт аграр һөнәри белем бирү учреждениесенен 2 нче филиалы (киләшү буенча); Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы хәрби комиссариаты; Балтач муниципаль районы ветераннар советы; Район студентлар советы; Региональ ижтимагый оешманың район бүлеге «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе»; Балтач район Советы каршындагы Яшьләр парламенты; «Татмедиа»АЖ филиалы- «Хезмәт» (киләшү буенча); Балтач муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләренен башкарма комитетлары (киләшү буенча)
Программаның максатлары	Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләренен социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру
Программаның бурычлары	- авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру; - авыл яшьләренен социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру; - икътисадый үсешне арттыру өчен шартлар тудыру - авыл яшьләренен активлыгы; - авыл яшьләренен рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү; - авыл жирендә яшәүче яшьләрне районның ижтимагый, социаль-икътисадый һәм мәдәни тормышына җәлеп итү;

	- яшьләр сәясәте өлкәсендә район кадрлар резервын формалаштыру
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2026-2030 еллар
Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре	Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2030 елга кадр арттыру күздә тотыла: - барлык төр консультацияләр (индивидуаль, электрон, телефон) белән колачланган авыл яшьләренек саны гомуми саннан 60 процентка кадәр; - жирле советта депутатларның гомуми санына карата авыл яшьләре өлеше 5 процентка кадәр; - социаль проектлаштыруга ойрәнгән авыл яшьләренек саны гомуми саннан 28 процентка кадәр; - авылшы социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренек саны гомуми саннан 64,8 процентка кадәр; - бизнес-планлаштыру нигезләренә ойрәнгән авыл яшьләренек саны гомуми саннан 26 процентка кадәр; - авылны икътисадый үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренек саны гомуми саннан 5 процентка кадәр; - һөнәри ориентация программасы чараларында катнашучы авыл яшьләренек саны гомуми саннан 60 процентка кадәр; - интеллектуаль-ижат чараларына жәлеп ителгән авыл яшьләренек саны гомуми саннан 90 процентка кадәр; - физкультура-савыктыру чараларына жәлеп ителгән авыл яшьләренек саны гомуми саннан 60,3 процентка кадәр; - сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләренек саны гомуми саннан 75,5 процентка кадәр.
Программаны гамәлгә ашыруны контрольләү	Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торыны оештыра
Программаны гамәлгә ашыру механизмы	Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә район оешмалары, учреждениеләре, хезмәтләре белән берлектә программаны үтәүне гамәлгә ашыра, аның үтәлешен координацияли һәм контрольдә тотат, кирәк булган сәен Программа чараларын төгәлләштерү буенча тәкъдимнәр кертә.
Ресурслар белән тәэмин итү	Жирле бюджет (агымдагы финанслау), федераль һәм республика бюджеты акчалары. Программаны Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының жирле бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 5 млн. 720 мең сум тәшкил итә, шул исәптән 2026 елда-1078 мең сум. 2027 елда-1141 мең сум. 2028 елда-1109 мең сум. 2029 елда-1181 мең сум. 2030 елда-1211 мең сум. Искәрмә: финанслау күләмнәре фаразлау характерында була

I. Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика, шул исәптән программа хәл итәргә тиешле проблемалар

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында гомуми халык саны 32,8 мең кеше тәшкил итә. Мәктәп яшендәге балаларның гомуми саны 3729 кеше, районда 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләрнең гомуми саны 7287 кеше.

Авыл яшьләренең, социаль төркем буларак, тулы мәгънәсендә үз социаль хәле юк. Ул барлык хәзерге яшь буынның барлык проблемалары белән үсеш дәрәжәсен чагылдыручы халыкның яшь төркемен тәшкил итә. Авылда алар ачыграк күренә. Авыл яшьләре арасында ярлылык, гомум тормыш дәрәжәсенң түбәнәюс, эшкә урнашу очен шартлар булмавы, мәдәни ихтияжларның үсмәве, эмоциональ ярлылык, үзеннән хәм чит кешеннән үз-үзен тотышына әхлакий бая бирүнен түбән булуы асруча кискен чагыла. Ә моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлеген санга сукмау, жәмгыятьнең хәле өчен җаваплылык кимү, аннан читләшү.

Соңгы 20 елда авыл яшьләренең мәгълүмат хәм коммуникацияләр дөньясында активлыгы бик нык үзгәрдә. Китаплар, радио хәм газеталар кебек мәгълүмат каналлары яшьләр арасында актив мөрәжәгать итү кырында файдаланылмый диярлек.

Авыл халкының саны ел сәен кими. Бу процессның төп сәбәпләреннән берсе - авыл яшьләренең шәһәргә миграция агымының артуы. Яшьләрнең авылдан китүе 18 яшьтән 35 яшькә кадәрге яшьләр хисабына бара. Халыкның нәкъ менә шушы өлеше эшкә сәләтле хәм грамоталы булып тора, гаилә корә. Аңа туучы балаларның дүрттән өч өлеше туры килә. Авыл яшьләре арасында тискәре тенденцияләр күзәтелә, алар, барышнан да элек, хезмәт яшеннән яшьрәкләр санының кимүе белән бәйлә.

Яшьләр белән эшләүче белгечләр бәяләвенчә, иң кискен проблемаларның берсе – авыл яшьләренең мәшгульлек проблемасы. Шул ук вакытта мәшгульлек дигәндә яшьләрне эшкә урнаштыру гына түгел, ә ял итүне оештыру, социаль активлык, үз эшқуарлык инициативасын үстерү, район эшчәнлегенә интеграцияләү дә күздә тотыла. Авыл яшьләре, төрле мөмкинлекләр чикле булу сәбәплә, үз торак пунктларыннан читкә чыгып, район тормышында сирәк катнашалар.

Авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгын үстерүнең төп бурычы-мәгълүмати-аңлату ярдәме күрсәтү.

Әлбәттә, Интернет челтәре - авыл өчен иң перспективалы мәгълүмат-ресурс каналларының берсе. Шушы динамикалы үсә торган коммуникатив киндәктә авыл яшьләренең мәгълүмати активлыгы эзлеклә рәвештә көчәя бара. Әмма әлегә авыл яшьләре Интернет челтәрен куллану интенсивлыгы буенча шәһәр яшьләреннән шактый калыша.

Проект эшчәнлеген үстерү хәм авыл яшьләре арасында эшқуарлыкны үстерү бүген дә мәһим бурыч булып тора. Ә бу аны социаль проектлаштыруга, бизнес-планлаштыруга өйрөтүдән башка мөмкин түгел. Хәзер моны интернет челтәре ярдәмендә, дистанцион укыту хәм вебинарлар программасын кулланып эшләргә мөмкин.

Проект эшчәнлегә инновацион, ижади эшчәнлек төрсенә керә, чопки ул чынбарлыкны үзгәртеп коруны күздә тотә, унификацияләргә, үзләштерергә хәм камилләштерергә мөмкин булган тиешле технологияләр базасында төзәлә. Социаль инновацион проектлау яшьләр мохитен үстерү факторы булып тора, шәхес формалашуга,

аны социализацияләүгә, аның билгеле бер күнекмәләргә ия булуына һәм гражданнар жәмгыятьте тормышында иң тулы канлы катнашуына ярдәм итә.

Социаль проектлау нигезләрен үзләштерүнең актуальлеге, беренчедән, әлеге технологиянең барлык һөнәрләр өчен киң кулланылышы өлкәсенә ия булуы белән аңлатыла. Икенчедән, социаль проектлау логикасын һәм технологиясен белү белгечләргә аналитик, оештыру - идарә итү һәм башка функцияләргә бигрәк тә дәүләт яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендә нәтижелерәк башкарырга мөмкинлек бирәчәк. Өченчедән, проект технологияләре белгечнең хезмәт базарында конкурентлы яшәвен тәмин итә – социаль әһәмиятле проектны эшләү һәм аңа финанслау өчен гаризаны рәсмиләштерү сәләте – бу булган учреждениеләр һәм оешмалар кысаларында да, шулай ук алардан тыш та, үзенә эш урыны булдыруның чын мөмкинлегенә ул.

Икътисади кризис шартларында яшьләргә эшкә урнаштыру мәсьәләләре торган саен актуальләшә бара. Барлыкка килгән хәлне аңлап, яшьләр үз потенциалларын тормышка ашыру өчен яңадан-яңа ысуллар эзли башлый.

Авыл яшьләре буш вакытны оештыру белән дә билгеле бер кыенлыктар кичерә.

Күрсәтелгән факторлар яшьләргә шәһәрләргә китүенә этәргечне, авыл социумыннан читтә хезмәт белән мәшгульлеккә эзләнүгә омтылышын көчәйтә. Тикшереп күрсәткәнчә, авыл яшьләренең 57,7%ы өчен күченү сәбәбе уку теләге булса, 67%ы өчен - хезмәт шартларының начар булуы, 69,2%ы өчен - хезмәт хакының түбән булуы, 50%ы өчен - буш вакытны кызыклы уздырып булмавы. Шулай ук вакытта, авыл яшьләренең проблемалары хәл ителгән очракта, аларның өчтән ике өлеше авылда калып иделә. Әлеге мәсьәләдә сыйфатлы алгачык булмаганга кадәр, яшьләр өлкәсендәгә күп кенә тырышлыктар һәм башлангычлар чыгарылганга гамәл даирәсенә ия булачак, ягъни тулы булмаган социаль һәм икътисади эффект бирәчәк. Югарыда әйтелгәннәр район авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшыртуга юнәлтелгән чараларның комплекслы системасын эшләүнең актуальлеген күрсәтә.

Районның төрле өлкәләрдә (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемент, транспорт һ.б.) социаль-икътисади үсеш, авыл жирлекләрендә яшәү рәвешен модернизацияләү һәм перспектив эш юнәлешләре нәтижәсендә аларның жалеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә шунда үз киләчәген төзүгә теләүче авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләре алдында торган проблемаларны хәл итү максатыннан, авыл яшьләренең мәнфәгатьләрен һәм омтылышларын канәгатьләндерүче «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе» төбәк ижтимагый оешмасының Балтач бүлегенә булдырылды.

Программаны гомуми ашыру кысаларында авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру бурычлары хәл ителде, шуңа бәйле рәвештә даими рәвештә муниципаль авыл яшьләре мәктәпләре, социаль проектлаштыру буенча семинарлар үткәрелә.

Район яшьләре республика авыл яшьләре активы мәктәпләрендә, яшь фермер мәктәбендә, агросәнәгать комплексының яшь хезмәткәрләре арасында һөнәри осталык буенча «Һөнәр буенча иң яхшысы» республика конкурсында, республика авыл яшьләре форумында, оешманың перспектив планнары буенча фикер алышуда актив катнаша һәм үз тәкъдимнәрен кертә.

Республиканың төрле өлкәләрдә (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемтә, транспорт һ.б.) социаль-икътисади үсеше, авыл районнарында яшәү рәвешен модернизацияләү һәм перспектив эш юнәлешләре нәтижәсендә аларның жәлеп итүчәнлеген арттыру, нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзәргә теләүче авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

II. Программаның төп максаты һәм бурычлары, программа чаралары, көтелгән соңгы нәтижәләргә тасвирлау һәм аны гамәлгә ашыру сроклары

Программаның максаты — Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.

Күрсәтелгән максатка ирешү өчен түбәндәге бурычлар хәл ителсәргә тиеш:

- авыл яшьләрен мәгълүмати яктап тәмин итү системасын булдыру массакүләм мәгълүмат чаралары, мәгълүмати-полиграфия продукциясе, шулай ук IT-технологияләргә куллану юлы белән авыл яшьләренә икътисади махсус җайлаштырылган мәгълүматны житкерсәргә мөмкинлек бирәчәк;

- авыл яшьләренә социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләре мәсьәләләре белән шөгыльләнүче яшьләр оешмаларын булдыруны, авыл яшьләренә икътисади-сәяси активлыгын күтәрүне, авыл яшьләрен социаль проектлаштыруга өйрәтүне һәм яшьләргә авылны социаль үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне күздә тоту;

- авыл яшьләренә икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләрен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтүне, авыл жирлегендә яшьләргә эш белән тәмин итүгә ярдәм итүне һәм яшьләргә авылны икътисади үстерү программаларын гамәлгә ашыруга жәлеп итүне үз эченә ала;

- авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура-сәламәтләндерү чараларын оештыруны һәм үткәрүне, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту;

- авыл жирлегендә яшәүче яшьләргә районның икътисади, социаль-икътисади һәм мәдәни тормышына жәлеп итү;

- яшьләр сәясәте өлкәсендә районның кадрлар резервын формалаштыру.

III. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны планлаштыру, үзара хезмәттәшлек итү, координацияләү һәм аның үтәлешен гомуми контрольдә тотуны программаның заказчы - координаторы гамәлгә ашыра, ул ел саен Программа чараларының максатчан күрсәткечләрен һәм чыгымнарын, аны гамәлгә ашыру механизмын һәм башкаручылар составын төгәлләштерә, чараларны үтәү өчен җаваплы башкаручылардан программаны үтәү барышы турында белешмәләр сората.

Программаны төп башкаручы булып Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә тора, ул түбәндәге функцияләргә үти:

- Программа чараларын жирле бюджеттан, бюджеттан тыш чыганаclarдан бүлеп бирелә торган финанс чараларын исәпкә алып финанслауны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә муниципаль район жирлекләрендә авыл яшьләргә мәсьәләләре белән шөгыльләнүче яшьләр икътисади оешмалары оештыруга һәм аларга ярдәм итүгә булышлык күрсәтә.

Программаны башкаручылар программа чараларының үтәлеше турында заказчы-координаторга билгеләнгән форма буенча хисаплар бирә.

Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитеты Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре һәм спорт министрлыгына Программаны үтәү эшләренең барышы һәм финанс чараларыннан файдалануның нәтижәлегенә турында мәгълүмат жиберә.

Программа чараларын гамәлгә ашыру өчен Татарстан Республикасы Балтач район башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегенә, чираттагы финанс елына программаны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган финанс чараларын исәпкә алып, ел саен максатчан индикаторларны, программа чараларын гамәлгә ашыруга тотылган чыгымнарны, программаны гамәлгә ашыру механизмын һәм аны башкаручылар составын төгәлләштерә;

Ел саен программаны башкаручыларны тыңлый, финанс средстволарын кулланыуның нәтижәлеген бәяли, җирле үзидарә органнарына Программа чараларын гамәлгә ашыруга финанс средстволарын планлаштырырга киңәш итә. Балтач муниципаль районы җирлекләрендә авыл яшьләре мәсьәләләренә белән шөгыльләнүче яшьләр иҗтимагый оешмаларын булдыруга һәм аларга ярдәм итүгә билгеләнгән тәртиптә булышлык күрсәтергә.

IV. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программаны Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районының җирле бюджеты акчалары исәбеннән финанслауның гомуми күләме 5 млн. 720 мең сум 00 тиен тәшкил итә, шул исәптән:

2026 елда-1078 мең сум.

2027 елда-1141 мең сум.

2028 елда-1109 мең сум.

2029 елда-1181 мең сум.

2030 елда-1211 мең сум.

Искәрмә: финанслау күләмнәрен фаразлау характерында була һәм, җирле бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

Программа чараларын гамәлгә ашыруга чараларны башкаручыларның төп эшчәнлеген финанслауга бүлеп бирелә торган җирле бюджет акчаларын куллану күздә тотыла.

Программаны финанслау күләмнәрен фаразлау характерында була һәм тиешле елга җирле бюджет проектын формалаштырганда билгеләнгән тәртиптә ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

V. Программаны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәләре

Программа чараларын гамәлгә ашыру:

- яшьләр иҗтимагый оешмаларында белем алучы авыл яшьләрен өлешен арттырырга;
- җирле үзидарә органнарында авыл яшьләрен вәкилләрен өлешен арттырырга;
- авылны социаль һәм икътисади үстерү программаларын гамәлгә ашыруда катнашучы авыл яшьләрен санын арттырырга;
- авыл яшьләрен социаль проектлау һәм бизнес планлаштыру нигезләрен өйрәтергә;
- югары һөнәри белем алган, авыл җирендә эшкә урнашкан авыл яшьләрен санын арттырырга;
- авыл җире өчен интеллектуаль-иҗади чаралар оештырырга;
- авыл яшьләрен өчен физкультура-савыктыру чараларын оештырырга;
- сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру программаларында катнашучы авыл яшьләрен санын арттырырга.

Социаль проектлауга, бизнес планлаштыруга өйрөтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашырга, үз эшләрен башларга, нәтижәле программалар һәм проектлар кертергә мөмкинлек бирәчәк.

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында, яшьләр сәясәте өлкәсендә эшләүче программаны үтәүче белгечләреннән, торак, льготалы кредитлар, белем алу турында махсус мәгълүматка ия булып, командада эшләү, социаль проектлаштыру, бизнес-планлаштыру, электораль активлыкны арттыру технологияләрен кулланып, Программа бурычларын үтәшүгә ярдәм итәчәге, авылда төрле социаль, икътисади программаларны тормышка ашыруны тәмин итәчәге күздә тотыла.

Программа чараларын уңышлы үтәү түбәндәгеләрне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- авыл яшьләреннән республиканың социаль-икътисади үсешкә белән кызыксынуы һәм бу процесста катнашырга әзерлегә;
- авыл жирендә уңай демографик тенденцияләргә үстөрү һәм ныгыту;
- авыл жирендә социаль киеренкеләк дәрәжәсен киметү;
- яшьләреннән авылдан шәһәргә китү (миграция) агымының кимүе;
- халыкның дәүләт структураларына ышаныч дәрәжәсен арттыру;
- авыл яшьләреннән тормыш сыйфатын яхшырту.

Татарстан Республикасы
Балтач район башкарма комитетының
2025 елның «13» 12
941 номерлы карарына
кушымта

**«2026 – 2030 елларга Татарстан Республикасы Балтач муниципаль районында авыл яшьләре» муниципаль программасы
нәтижеләрен бәяләү
максатлары, бурычлары, индикаторлары һәм программа чараларын финанслау**

Төп чараларның исеме	Башкаручылар	Төп чараларның үтәү сроклары	Ахыргы нәтижеләрен бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторларның кыйммәте					Район бюджеты акчалары исәбеннән финанслау (мең сумнарда)				
				2026	2027	2028	2029	2030	2026	2027	2028	2029	2030
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Максат: авылның социаль үстөрү программаларын гамәлгә ашыру													
1 нче бурыч. Авыл яшьләреннән икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру авыл яшьләрен бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтүне, авыл жирендә яшьләреннән мәшгульлегенә булышлык күрсәтүне һәм яшьләрен авылның икътисади үсеш программаларын гамәлгә ашыруга җәлеп итүне үз эченә ала.													
1.1.Авыл жирендә эшчәнлек алып баручы яшь эшкучилар әзерләү программаларын кергү	2026-2030	Икътисад һәм фаразлау бүлеген, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсен, халыкның мәшгульлек үзәген	Укулар узган яшь эшмәкчеләр өлеше, (процентлар)	7	8	8	9	10	-	-	-	-	-

1.2.Авыл яшьләре арасында «авылда социаль проектлау» район конкурсын оештыру һәм үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге, Халыкны эш белән тәмин итү үзәге, «Арча агросәнәгать һөнәри көллияте» ГАПОУның 2 нче филиалы	Конкурста катнашучылар саны (шт.)	10	10	11	12	12	5,0	5,0	5,0	6,0	6,0
1.3. Район житәкчеләге катнашында авыл хужалыгы хезмәткәрләре көненә багыппланган авыл яшьләре форумын оештыру һәм үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Форумда катнашучылар саны (шт.)	30	35	35	40	40	150,0	150,0	150,0	180,0	200,0
1.4.Авыл яшьләрен кызыксындырган мәсьәләләр буенча консультация үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Сайтка керү саны (шт.)	200	200	200	200	200	-	-	-	-	-
1.5.Яшьләргә активлаштыру буенча тарату һәм күрсәтмә материалны эшләү, әзерләү, авыл яшьләре арасында тарату	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Эшләнган һәм төзелгән брошюралар саны, (шт.)	10	10	12	12	14	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

1.6.Социаль программалар кертү. Социаль программаларны гамәлгә ашыру буенча семинарлар оештыру	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Мәгариф идарәсе» МКУ, мәдәният бүлеге, «Татарстан Республикасы Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Чарада катнашучы авыл яшьләре саны (кеше)	35	35	35	45	45	-	-	-	-	-
1.8.Социаль проектлауга өйрәтү буенча семинарлар үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Мәгариф идарәсе» МКУ, мәдәният бүлеге, Аграр яшьләр берләшмәсе жирле бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Катнашучы яшьләр өлеше	10	10	10	10	10	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
2. Яшьләренң социаль-иқтисади проблемаларын хәл итү 2 нче бурыч. Авыл яшьләренң социаль-иқтисади проблемаларын хәл итүгә юнәлдерелгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру													
2.1.Авыл жирендә яшәүче яшь гаиләләрене һәм белгечләрене торак белән тәмин итү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	Субсидия алган гаиләләр саны	2	2	2	2	2	федераль бюджет, Татарстан Республикасы бюджеты һәм жирле бюджет акчалары исәбеннән				
2.2.Яшь гаиләләрене өй туге белән котлау һәм бүләк тапшыру	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	Субсидия алган гаиләләр саны	2	2	2	2	2	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0

2.3.Вакансиялар һәм эш урыннары ярминкәләрен оештыру юлы белән гражданның эшкә урнашуда ярдәм итү буенча эш алып бару	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, халыкны эш белән тәмин итү үзәге	Авыл жирендә яшәүче эшсез гражданның өлеше (процент)	15	15	15	15	15	-	-	-	-	-
2.4.Эшсез авыл яшьләрен эшкә урнаштыруда, шул исәптән базардагы киеренкелекне киметүгә юнәлдерелгән программалар буенча ярдәм күрсәтү	2026-2030	Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе, Халыкны эш белән тәмин итү үзәге	Катнашучы яшьләр өлеше	20	25	30	35	40	-	-	-	-	-
2.5. Яшьләргә эшкә урнаштыру һәм һөнәри юнәлеш бирү буенча белешмәләр базасын формалаштыру	2026-2030	Халыкны эш белән тәмин итү үзәге	Базага кертелгән яшләр белгечләр саны (кеше)	100	100	100	100	100	-	-	-	-	-
2.6.Яшүсмерләргә һәм яшьләрнең мәшгульлеге проблемалары буенча укыту-методик семинарлар һәм конференцияләр үткөрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Мәгариф идарәсе» МКУ, Халыкны эш белән тәмин итү үзәге, «Арча агросәнәгать һөнәри коллияте» ГАПОУның 2 нче филиалы	Үткәрелгән семинар кичәшмәләр саны (шт.)	4	4	4	4	4	5,0	5,0	5,0	7,0	7,0

2.8.Эшсез гражданнын хезмэт базарында актуаль булган белгечлэргэ хөнэри өйрөгүнө оештыру	2026-2030	Халыкны эш белэн тээмин итү үзөгө	Үткөрөлгөн семинар киңәшмэлэр саны (шт.)	3	3	3	3	3	-	-	-	-	-
2.9.Төрлө хөнэр вәкиллэрэн жәлеп итеп, гомуми белем бирү учреждениеләрендә ориентацион очрашулар уздыру	2026-2030	«Мәгариф идарәсе» МКУ, Халыкны эш белэн тээмин итү үзөгө	Укучылар саныннан семинарда катнашучылар олеше (процент)	60	60	60	60	60	-	-	-	-	-
2.10.Авыл яшыләре өчен "вакансиялар ярминкәләрс" үткәрү	2026-2030	Халыкны эш белэн тээмин итү үзөгө	Эшкә урнашкан яшыләр олеше (процент)	25	25	25	30	30	-	-	-	-	-
4. Авыл яшыләренәң икътисады активлыгы													
4.1.Яшь эшмәкәрләр әзерләү буенча укыту семинарлары үткәрү, эшчәнлек алып баручы авыл жирлегә	2026-2030	Икътисад һәм фаразлау бүлегә	Үткөрөлгөн семинарлар саны	3	3	3	3	3	-	-	-	-	-

4.2. Яшь эшмәкәрләр өчен авыл жирлегендәге алдынгы фермер хужалыклары һәм кече предприятиеләр үрнәгендә семинарлар оештыру һәм уздыру	2026-2030	Икътисад һәм фаразлау бүлеге, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Үткәрселгән семинарлар саны	2	2	2	2	2	5,0	7,0	7,0	7,0	7,0
---	-----------	--	-----------------------------	---	---	---	---	---	-----	-----	-----	-----	-----

5. Гражданлык һәм патриотизмны үстерү

5 нче бурыч. Гражданлык һәм патриотизм тәрбияләү, үсеп килүче буын шәхесен формалаштыру һәм үстерү өчен кирәкле шартлар тудыру

5.1.Авыл яшьләре арасында милли мәдәният фестивальләре һәм кичәләре үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре бүлеге, мәдәният бүлеге, «Арча агросәнәгать һөнәри коллияте» ГАПОУның 2 нче филиалы	Фестивальләрдә катнашучы яшьләр өлеше (процентлар)	35	40	40	40	40	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
5.2.Авыл яшьләре өчен мәдәни-патриотик чаралар үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре бүлеге, авыл жирлекләре, Аграр яшьләр берләшмәсе жирле бүлеге	Чарада катнашучы яшьләр өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
5.3.Һөнәри ориентациягә ярдәм итү, һөнәри ориентация буенча күчмә чаралар үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре бүлеге, Аграр яшьләр берләшмәсе жирле бүлеге	Чарада катнашучы яшьләр өлеше (процентлар)	35	40	40	40	40	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0

6. Рухи, физик һәм ижади үсеш

6 нчы бурыч. Авыл яшьләренә рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү интеллектуаль-ижади һәм физкультура - савыктыру чараларын оештыруны һәм уздыруны, шулай ук яшүсмерләр һәм яшьләр арасында сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итүне күздә тоту

6.1.Алкоголь, тәмәке, наркотиклар куллануны профилактикалау чараларын үткәрү. Коррупциягә һәм экстремизмга каршы профилактик акцияләр оештыру һәм уздыру	2026-2030	Яшьләр эшләре бүлеге, мәдәният бүлеге, «Мәгариф идарәсе» МКУ	Үткәрелгән чаралар саны (процентлар)	35	35	35	40	40	35,0	35,0	35,0	40,0	40,0
6.2.Авыл яшьләре арасында спорт, мәдәни таныш белү чаралары үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре бүлеге	Чарада катнашучылар өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	197,0	199,0	206,0	221,0	231,0
- «Мастер шеф» һөнәри юнәлеш буенча студентлар арасында кулинария сәнгате буенча конкурс	2026-2030		Чарада катнашучылар өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
- «Мин татарча сөйләшәм» эшләүче яшьләр өчен интеллектуаль уен	2026-2030		Чарада катнашучылар өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	10,0	10,0	12,0	12,0	12,0
- эшче яшьләр арасында офис спорт төрләре буенча ярышлар	2026-2030		Катнашучы командалар саны	6	10	10	10	10	10,0	10,0	10,0	12,0	12,0

- «Ралли Чана» чана фестивале	2026-2030			35	40	45	45	50	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
- студент көөнө багышланган чара	2026-2030		Катнашучылар саны	35	40	40	45	45	40,0	40,0	40,0	45,0	45,0
- яшь гаилэлэр арасында "гаилэ формуласы" спорт ярышлары	2026-2030		Катнашучы командалар саны	10	10	10	10	10	30,0	30,0	30,0	30,0	35,0
- авыл яшьлэр арасында керлинг буенча ярышлар	2026-2030		Катнашучы командалар саны	10	10	10	10	10	30,0	30,0	30,0	35,0	35,0
- бадминтон буенча ярышлар	2026-2030		Ярышларда катнашкан яшьлэр өлөшө (процентлар)	40	40	45	45	50	10,0	12,0	12,0	15,0	15,0
- «Төнгө дозор» автоквесты	2026-2030		Чарада катнашкан яшьлэр өлөшө (процентлар)	40	40	45	45	50	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
- яшьлэр белән мастер-класслар	2026-2030		Чарада катнашкан яшьлэр өлөшө (процентлар)	40	40	45	45	50	20,0	20,0	25,0	25,0	30,0
6.3.Истәлекле даталарга багышланган чаралар үткөрү:	2026-2030		Чарада катнашкан яшьлэр өлөшө (процентлар)	40	40	45	45	50	120,0	120,0	125,0	125,0	130,0
- Халыкара хатын-кызлар көнө;	2026-2030		Чарада катнашкан яшьлэр өлөшө (процентлар)	40	40	45	45	50	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
- Өгилөр көнө;	2026-2030		Чарада катнашкан яшьлэр өлөшө (процентлар)	40	40	45	45	50	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

Халыкара Гаилә көне	2026-2030		Чарада катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0
- Халыкара Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көне	2026-2030		Чарада катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	25,0	25,0	30,0	30,0	35,0
- Россиядә Әниләр көне;			Чарада катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
6.4. "Иң яхшы яшьләр проекты" премиясенә конкурсы үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Мәгариф идарәсе» МКУ, мәдәният бүлеге	Премиядә катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	10	15	20	25	30	80,0	80,0	85,0	90,0	95,0
6.5. Район студентлары өчен палаткалы форум үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, район студентлар советы	Форумда катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	10	15	20	25	30	30,0	30,0	30,0	35,0	35,0
6.6. Авыл яшьләре һәм район житәкчеләге катнашында яшьләр форумнары үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге	Форумда катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	10	15	20	25	30	20,0	20,0	25,0	25,0	25,0
6.7. Авыл хужалыгы хезмәткәрләре көненә багышланган район житәкчеләге катнашында авыл яшьләре форумын үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге	Форумда катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	25	25	30	30	30	20,0	20,0	25,0	25,0	25,0
6.8. Мөмкинлекләре чикләнгән яшьләр белән чаралар үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «Фикердәшләр» клубы	Чарада катнашкан яшьләр өлеше (процентлар)	20	20	20	25	25	35,0	35,0	35,0	35,0	35,0

6.9.Республика фестивальләрендә, конкурсларында катнашу:	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе»ТИОның район бүлеге	Катнашучылар өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	240,0	242,0	245,0	247,0	247,0
- «Саншифест» креатив чаналар республика конкурсы	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, мәдәният бүлеге	Катнашучылар өлеше (процентлар)	10	10	10	10	10	30,0	30,0	30,0	32,0	32,0
- «Наше время – Безнен заман» Татарстан Республикасы эшләүче яшьләрнен республика телевизион фестивале	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, район предприятиеләре, учреждениеләре	Катнашучылар өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
«Скорлупино» фестивале	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	Катнашучылар өлеше (процентлар)	10	10	10	10	10	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
- «Эйдэ ШаяРТ» фестиваль КВН	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, мәдәният бүлеге	Катнашучылар өлеше (процентлар)	40	40	45	45	50	50,0	50,0	50,0	60,0	60,0

АПК хезмәткәрләре арасында "Һөнәре буенча иң яхшы» республика һөнәри осталык конкурсы	2026-2030	Авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Катнашучы яшь белгеч хезмәткәрләр саны (кеше)	25	25	25	25	25	10,0	12,0	15,0	15,0	15,0
- Республика авыл яшьләре форумы, семинарлар, активлар мәктәбе		Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге	Катнашучылар өлеше (процентлар)	20	20	25	30	35	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
6.9.Авыл жирлекләрендә ял итү-спорт мәйданчыкларын төзекләндерүдә катнашу	2026-2030	Балтач район Советы каршындагы Яшьләр парламенты, авыл жирлекләрсә бапкарма комитетлары	Катнашучылар өлеше (процентлар)	20	20	25	30	35	-	-	-	-	-
6.10.Социаль проектлауга өйрәтү буенча семинар үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, мәдәният бүлеге, социаль яклау бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе " ТИОның район бүлеге, Балтач район Советы каршындагы Яшьләр парламенты	Катнашучылар өлеше (процентлар)	20	20	25	30	35	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
6.11. Аграр яшьләр берләшмәсе муниципаль берәмлеге әгъзалары, яшьләр парламенты әгъзалары белән түгәрәк өстәлләр, семинарлар үткәрү	2026-2030	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, «ТР Аграр яшьләр берләшмәсе» ТИОның район бүлеге, Балтач район Советы каршындагы Яшьләр парламенты	Катнашучылар өлеше (процентлар)	20	20	25	30	35	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

7. Мэгълүмати тээмин итү

7 нче бурыч. Авыл яшьләрен мэгълүмати тээмин итү системасын булдыру массакүләм мэгълүмат чаралары, мэгълүмат-полиграфия продукциясе, шулай ук IT-технологиялар куллану юлы белән авыл яшьләренә махсус жайлаштырылган мэгълүмат житкерергә мөмкинлек бирәчәк.

6.1. авыл жирлекләрендә яшьләренң проблемаларын, үрнәкләрен яктырту	Даими	«Хезмэт» газетасы редакциясе, «Кайтаваз» радиосы	Бастырылган материаллар саны (шт.)	50	50	50	50	50	-	-	-	-	-
6.2.Авыл яшьләре белән эшләү тәҗрибәсен ойрәнү һәм гомумиләштерү	Даими	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә, авыл жирлекләре башкарма комитетлары	Үткөрелгән чаралар саны (шт.)	20	20	20	20	20	-	-	-	-	-
6.3.Район яшьләре өчен уку йортлары һәм социаль хезмәтләр турында мэгълүматлар тупланган мэгълүмати брошюралар һәм жыенгыклар әзерләү	Даими	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә, авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе	Таратылган материаллар саны (шт.)	25	25	25	25	25	-	-	-	-	-
Барлыгы программа буенча:	5 млн. 720 мең сум 00 тиен								1078,00	1141,00	1109,00	1181,00	1211,00